

Location Area tervezés következő generációs mobil hálózatokban

---

1. Miért van szükség Location Area-k kialakítására?

A következő generációs (3G illetve 4G) mobil hálózatok egyik legfontosabb szolgáltatás minőségi paramétere (Quality of Service, továbbiakban QoS) a késleltetés illetve a késleltetés ingadozás. Mivel ezekben a mobil hálózatokban lecsökken a cellák mérete, ezért gyakrabban kerül sor a mobil terminálok cellaváltására (handover). Minden cellaváltás járulékos jelzések generálását jelenti (mivel értesíteni kell a felsőbb hierarchia szinteket és ügynököket, hogy a mobil másik cellában tartózkodik), így ez a megnövekedett jelzésforgalom kihatással lesz a késleltetés ingadozására is, ami komoly fennakadásokat okozhat időfüggő, valós idejű szolgáltatások esetén. A jelzés többlet forgalom az ún. regisztrációs folyamat eredménye, amikor a mobil terminál frissíti a tartózkodási helyének információját az otthoni ügynökénél.

A jelzések csökkentése érdekében ún. Location Area-kat lehet kialakítani, ami azt jelenti, hogy több cellát egy adminisztrációs egységbe vonunk össze és együtt kezeljük a jelzésforgalmukat. Ily módon, az egységen belüli cellaváltások rejtve maradnak a felső hierarchia szintek előtt. Ami azt jelenti, hogy csak akkor keletkezik többletjelzés, ha az egységek (Location Area-k) határát lépi át a mobil terminál.

2. Milyen két egymásnak ellentmondó szempont nehezíti a Location Area optimalizálást?

Location Area (LA) méretéből addódik ez a probléma:

- A méret csökkentésének és növelésének is megvan a maga előnye. Ugyanis ha több cellát vonunk össze egy LA-ba, akkor a LA-k közötti váltások száma csökkeni fog, így a hely információt hordozó (location update) üzenetek száma is kisebb lesz a szokásosnál.
- **Túl sok:** Ha túl sok cella tartozik egy LA-ba, a hálózatba bejövő hívás sok paging üzenetet (a paging eljárás arra szolgál hogy megtaláljuk azt a cellát, amelyben az a mobil terminál tartózkodik, amelyiknek épp hívása érkezett) a fog generálni, ugyanis minden cellába ilyen üzenetet kell kiküldeni hogy megtaláljuk vajon melyikben tartózkodik az adott mobil.
- **Kevés:** Ha kevesebb cellát vonunk össze egy ilyen egységbe, akkor nem kell annyi paging üzenetet kiküldeni (így kevésbé terheljük a csatornákat és a feldolgozási idő is lecsökken), de viszont ilyenkor meg növekszik az LA váltások száma (mivel kisebbek).

3. Miért van szükség pagingre? Vezesse le a paging költségfüggvényt egy Location Area-ra!

Paging: a paging eljárás arra szolgál, hogy megtaláljuk azt a cellát, amelyben az a mobil terminál tartózkodik, amelyiknek épp hívása érkezett.

Amikor hívás érkezik a mobil hálózatba, a mobil kapcsoló központ minden hozzá tartozó bázisállomáshoz kiküldi a paging üzenetet, hogy megtalálja a mobil terminál tartózkodási helyét. Így az adott LA-ban minden cellába beérkeznek a paging üzenetek, annak ellenére, hogy csak egyikük fog

felelni, ahol éppen a mobil pillanatnyilag van. Így definiálhatjuk a paging költségfüggvényt az i -ik LA-ra, amivel leírható az a sávszélesség, ami a paging folyamat során lefoglalódik az adott időintervallumra:

$$C_{p_i} = \sum_{i=1}^K N \cdot \lambda_i \cdot B_p$$

N – a cellák száma a j -ik LA-ban

λ_i – a bejövő hívások száma az adott i -ik mobil terminálon

B_p – a paging üzenet sávszélessége

K – a mobil terminálok száma az adott j -ik LA-ban

4. Írja le a Location update költségfüggvényt egy Location Area-ra.

A location update költségfüggvény a LA váltások számával függ össze, ilyenkor járulékos elyinformáció frissítő jelzésforgalom keletkezik.

$$C_{lu_i} = B_{lu} \cdot \sum_{j=1}^B q_j$$

B_{lu} – a location update üzenet átvitelére szükséges sávszélesség

q_j – a j -ik cellahatár átlépési intenzitása

B – a külső cellahatárok száma

5. Mi a különbség az alap és a kiterjesztett alap algoritmus között?

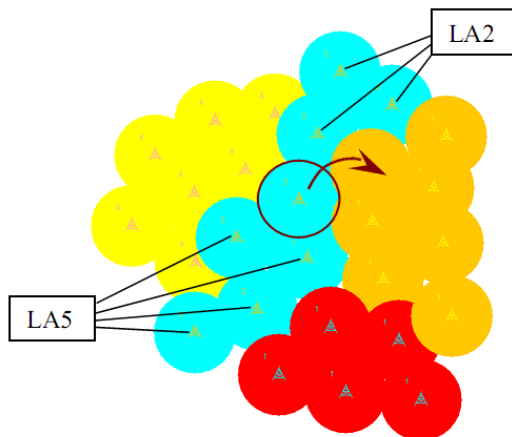
Az alap algoritmusban a kapott LA struktúra költsége függ attól, hogy a futtatás elején mekkora N (tetszőleges egész szám) paramétert adunk meg. A kiterjesztett alap algoritmus végigpróbálja, hogy a szóba jövő N értékek közül melyik érték adja a legkisebb költségű LA struktúrát, és végül ezzel az N értékkel futtatja az alap algoritmust. N értéke 1-től 100-ig terjedhet, ennél nagyobb N a jelenleg létező technológiák, és cellaméretek mellett nem jöhet szóba.

6. Írja le az újrendező algoritmus működését!

Az újrendező algoritmus egy igen egyszerű szimulált lehűtéshez hasonlóan működő javító algoritmus.

Vegyünk két olyan cellát, melyek szomszédosak, de nem tartoznak egy LA-ba. Próbáljuk meg átrakni az egyik cellát a másik cella LA-jába. Ezután futtassuk a költség számító függvényeinket, és ha a kialakított új LA-struktúra kisebb költségű, mint az eredeti, akkor véglegesítsük az új struktúrát.

Előfordulhat azonban olyan eset, amikor az egyik LA-ból a másikba mozgatott cella eredeti LA-ja az áthelyezés miatt két, topológiailag különálló részre esik szét.

2. ábra LA-k szétesése az újrendezés során

Ilyen LA-áka tartalmazó struktúra elvileg megengedett, de a költséghatékonyság szempontjából mindenképpen elkerülendő. A szétesett LA két különálló része között nincs cellaváltás, így azzal hogy egy LA-ba tartoznak nem csökken a cellaváltás költsége. Ráadásul, ha bármelyik cellába hívás érkezik, a paging üzeneteket minden cellába ki kell küldenünk. A két különálló részt érdemes tehát két külön LA-ra bontani mivel így nagymértékben csökkenthetjük a paging költséget amellyel, hogy a cellaváltás költsége nem változik. Ez a lépés azért is fontos, mert az algoritmus így képes a kiindulási struktúrában levő LA-k számát növelni. Könnyen előfordulhat ugyanis, hogy a cella-rendszerben az optimális struktúra több LA-ból áll, mint az újrendező algoritmus bemeneti struktúrája, ekkor pedig szükség lehet a LA-k számának szaporítására.

A fenti lépéssorozatot folytassuk az összes lehetséges szomszédos cella-párra ugyanígy, ez lesz egy javítási kör. Mindaddig folytassuk a javítási körök futtatását, amíg egy teljes kör lefutása során sem tudunk javítani a struktúrán, hiszen ilyenkor biztosítva van, hogy a rákövetkező körben sem sikerül már javítanunk.

Előfordulhat olyan eset a globális optimum felé vezető úton, a LA struktúrák költségterében, hogy néhány lépésben rontani kellene a számított költségen. Az újrendező algoritmus azonban minden lépésben csak javítani tud a fennálló állapoton, ezért a lokális minimumokat nem tudja elkerülni, így azokban megáll. Ezen a ponton tehát eltér a szimulált lehűtés elvétől, ahol bizonyos valószínűséggel visszalépés is történhet.

7. Hogyan épül fel a LA tervező program?

A program két részből áll:

- A mobilitási szimulátor
  - Megadott bázisállomás-elrendezésre és úthálózatra szimulálja a mobil terminálok mozgását és a hozzájuk beérkező hívásokat.
  - A program szimulátorával kialakíthatunk egy tetszőleges szimulációs környezetet, melyben a mobil terminálok mozognak. A szimulációs környezet úthálózatból és cella-struktúrából áll össze, melyeket egy térképre lehet lefektetni.

Location Area tervezés nextgen mobil hálózatokban – Újgenerációs hálózatok szakirány labor

- A LA tervező algoritmusokat megvalósító függvények
  - Futtathatjuk és összehasonlíthatjuk a LA tervező algoritmusokat.
  - Az egyes függvények az adott algoritmus által kialakított struktúrát, valamint annak költségértékeit adják vissza